

ks. Jerzy Danecki

Wspólnoty parafialne w duchu synodalności papieża Franciszka

Parish communities in the spirit of Pope Francis' synodality

Summary

Pope Francis said we need to hear the voice of the entire Church, what is happening in local parishes and what individuals think we should do to help improve dioceses, parishes and the entire Church. This is how the synodal process can be briefly characterized. The word synod means traveling together and involves listening to the Holy Spirit and to each other in order to discern the path we are to travel together. It is so important to enter and follow this path with an open heart. This article attempts to show what light the synod sheds on the parish and what needs to be overcome so that parish communities can come alive again and become living members of the parish as a community of communities. Today, people increasingly need support in developing their relationship with God, parish communities can respond to this need in a very good way and satisfy it. Nowadays, the parish community should constitute an alternative in the life of a believer and encourage participation in it instead of in the wide range of other interests of the modern world.

Key words: Pope Francis, synod, synodality, parish, community, renewal, signs of the times, Church.

Wstęp

Papież Franciszek rozpoczynając uroczyste w Rzymie Synod Biskupów, którego tematem jest: „Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja”, chciał, aby współczesny człowiek na nowo spojrział na Kościół. W Dokumentie Przygotowawczym Synodu czytamy: *Proces synodalny toczy się w kontekście dziejowym, który naznaczony jest epokowymi zmianami w społeczeństwie i w przełomowym momencie w życiu Kościoła, a którego nie można zignorować; bowiem właśnie w złożoności tego kontekstu, w jego napięciach i sprzecznościach, jesteśmy wezwani do badania znaków czasu i ich interpretowania w świetle Ewangelii* (GS, n. 4). Słowa te wskazują, iż jedną z głównych przyczyn zwołania obecnego Synodu są znaki czasu, znaki, które towarzyszą nam przez cały okres trwania Kościoła. Papież odczytuje współczesność, jako czas przełomu dla owego Kościoła i dla całego świata; jest to moment decydujący, którego nie można przespać, pominąć. Kościół przetrwa każdy czas, bo Chrystus nas zapewnił, że „bramy piekielne go nie przemogą”. To odpowiednie podejście do dziejących się obecnie przemian i odpowiedzi Kościoła na nie zależy m.in. owocność dzieła ewangelizacji w dzisiejszym świecie. Kościół nieustannie się reformuje,

ale ma być to reforma w kierunku Boga i z Nim, a nie reformacja tylko dla człowieka, aby żyło mu się łatwiej, a w konsekwencji bez Boga. Jak należy odczytywać znaki czasu uczy Sobór Watykański II, ale owo odczytywanie nie może prowadzić do dyspensy w prawie Kościelnym tylko po to, aby mniejsze wymagania spowodowały większe zainteresowanie się życiem Kościoła. Odnowa nie może przeciwstawiać się Tradycji i wartościom wypracowanym przez wieki. Człowiek wzrasta tylko wówczas, kiedy potrafi od siebie wymagać a Synod ma nam w tym pomagać, a nie przeszkadzać.

1. Wspólnota w nauczaniu Papieża Franciszka

Papież Franciszek w trzeciej swojej encyklice pt. *Fratelli tutti* dostrzega globalne problemy współczesnego świata obejmujące różne sfery życia i organizacji społeczności ludzkiej, związane z deficytem braterstwa i przyjaźni społecznej. Franciszek zwraca uwagę na fakt, iż są to trudności czasów, w których obecnie żyjemy i ich rozwiązanie nie może ograniczać się wyłącznie do refleksji, ale w procesie przeobrażania relacji społecznych i idei sprawiedliwości społecznej. Dokonując ich krytycznej kwalifikacji, podkreśla konieczność uwrażliwiania w tym wymiarze wszystkich osób i narodów. Zgodnie z tymi wskazaniem Ojciec Święty do najważniejszych negatywnych tendencji dzisiejszego świata, które stają na przeszkodzie rozwojowi braterstwa międzyludzkiego czyli życia wspólnotowego w każdym wymiarze również parafialnym, zalicza: dezintegrację wspólnot państwowych, brak planu rozwoju dla wszystkich państw, negatywne skutki globalizacji i postępu pozbawione wspólnotowych założeń, pandemie i inne wstrząsy dziejowe, bariery w komunikacji między ludźmi, podporządkowanie i pogardę krajów dla samych siebie¹.

Gracjana Dutkiewicz w ten sposób komentuje nauczanie Franciszka na temat wspólnoty, wspólnoty rozumianej szeroko: „rozwój wspólnoty ludzkiej w aspekcie braterstwa i przyjaźni społecznej jako lekarstwa na globalne problemy społeczne, gospodarcze i polityczne oraz pojawiające się kryzysy. W duchu katolickiej nauki społecznej w kontekście omawianej problematyki koresponduje ono z ogólnymi założeniami encyklik społecznych poprzedników Papieża Franciszka. Oni również rozważali temat zagrożeń wspólnoty ludzkiej swoich czasów, ukazując możliwości zapobiegania tym negatywnym zjawiskom, a w odniesieniu do braterstwa i przyjaźni społecznej proponowali rozwiązania w postaci różnych zaleceń i wytycznych. (...) Papież porusza wiele kwestii dotyczących dzisiejszego życia społecznego, gospodarczego i politycznego, które uniemożliwiają osiągnięcie wspólnotowego rozwoju, pokoju, solidarności, sprawiedliwości i powszechnego dobra wspólnoty międzynarodowej. W tym aspekcie papież wskazuje na jej słabość, wynikającą m.in. z braku braterstwa i przyjaźni między ludźmi, malejącego poczucia przynależności do jednej rodziny ludzkiej oraz braku jej jedności we wzajemnym rozwoju, a także zbiorowej pomocy państw silnych i bogatych względem państw słabych i ubogich”².

2. Aktualizacja synodalności w parafii

Rozwinięciem nauczania Papieża Franciszka o synodalności jest w pewnym sensie cytowany dokument Międzynarodowej Komisji Teologicznej *Synodalność w życiu i misji Kościoła* z 2018 roku, który szczegółowo omawia rolę synodalności

¹ Franciszek, *Encyklika Fratelli tutti*, Wrocław 2022, nr 3-55.

² G. Dutkiewicz, *Wspólnota w refleksji Papieża Franciszka*, *Przegląd religioznawczy* 1/2022, s. 43-44. 35-45.

na trzech poziomach Kościoła: lokalnym, regionalnym i powszechnym. W dokumencie zostało podkreślone, że „synaksa eucharystyczna jest źródłem i paradygmatem duchowości komunii. Wyrażają się w niej specyficzne elementy życia chrześcijańskiego powołane do kształtowania *afectus sinodalis*”³.

Jak stwierdza dokument Międzynarodowej Komisji Teologicznej: „Teologiczne rozumienie synodalności w perspektywie eklezjologii Soboru Watykańskiego II zachęca nas do refleksji nad praktycznymi sposobami jej realizacji. Jest to kwestia przeglądu, w szerokim zakresie, tego, co jest obecnie przewidziane w prawie kanonicznym, aby wydobyc jego znaczenie i możliwości oraz nadać mu nową energię, jednocześnie rozeznając teologiczne perspektywy jego prawidłowego (*pertinente sviluppo*) rozwoju”⁴. W powyższym dokumencie odnajdujemy również następujące stwierdzenie: „Cały Lud Boży jest wezwany do synodalności. Wzajemne uzupełnianie się *sensus fidei*, którym obdarzeni są wszyscy wierni, rozeznania prowadzonego na różnych poziomach, na których działa synodalność, oraz autorytetu tych, którzy sprawują duszpasterską posługę jedności i zarządzania, ukazują dynamikę synodalności. Cyrkularność wynika z godności chrzcielnej i współodpowiedzialności wszystkich ochrzczonych, docenia obecność charyzmatów udzielanych przez Ducha Świętego Ludowi Bożemu, uznaje szczególną posługę pasterzy w kolegalnej i hierarchicznej komunii z biskupem Rzymu, dbając o to, aby procesy i wydarzenia synodalne przebiegały w wierności depositum fidei i w słuchaniu Ducha Świętego dla odnowienia misji Kościoła”⁵.

Mówiąc o synodalności w dynamizmie komunii katolickiej, cytowany dokument stwierdza, że Kościół czyni powszechnym to, co lokalne i lokalnym to, co jest powszechne, dzięki czemu specyfika Kościoła lokalnego wypełnia się w Kościele powszechnym, a Kościół powszechny objawia się i urzeczywistnia w Kościołach lokalnych – w ich jedności między sobą i z Kościołem rzymskim. Dokument cytuje wypowiedź Pawła VI z Adhortacji *Evangelii nuntiandi*: „Stąd to Kościół partykularny, który dobrowolnie odłączałby się od Kościoła powszechnego, straciłby swoją więź z Bożym planem (...). Z drugiej strony Kościół rozprzestrzeniony w całym świecie stałby się czymś abstrakcyjnym, gdyby nie przybierał ciała i życia poprzez Kościoły partykularne. Tylko wtedy, kiedy stale będziemy zważać na te jakby dwa bieguny Kościoła, będziemy mogli zrozumieć bogactwo tego związku, jaki istnieje pomiędzy Kościołem powszechnym a Kościołami partykularnymi”⁶.

W katolickiej i apostoelskiej wizji synodalności istnieje wzajemna relacja pomiędzy *communio fidelium*, *communio episcoporum* i *communio ecclesiarum*. Pojęcie synodalności jest szersze od pojęcia kolegalności, ponieważ obejmuje ono udział wszystkich w Kościele i wszystkich Kościołów. Implikuje ono pojęcie kolegalności i odwrotnie, ponieważ te dwie rzeczywistości, różniące się od siebie, wzajemnie się wspierają i uwiarytelniają. Nauczanie Soboru Watykańskiego II o sakramentalności episkopatu i kolegalności jest podstawowym założeniem teologicznym dla poprawnej i integralnej teologii synodalności⁷.

W rozdziale trzecim dokument porusza tematy, struktury, procesy i wydarzenia synodalne, ukazuje możliwości praktycznej realizacji synodalności w perspektywie eklezjologii Soboru Watykańskiego II na poziomie Kościoła lokalnego, organizacji regionalnych i Kościoła powszechnego, wskazując na różne podmioty zaangażowane w procesy i wydarzenia synodalne. Podkreśla się w nim szczególnie mocno znaczenie konferencji Episkopatu i synodów biskupów.

³ Międzynarodowa Komisja Teologiczna, *Synodalność w misji i życiu Kościoła*, Rzym 2018, nr 109.

⁴ Tamże, nr 71.

⁵ Tamże, nr 72.

⁶ Nr 59.

⁷ Por. nr 66.

Janusz Bujak dostrzega również, iż w „nauczaniu papieża Franciszka można również dostrzec recepcję eklezjologii eucharystycznej obecnej w dokumentach dialogu katolicko-prawosławnego, zgodnie z którą Kościół Chrystusa w pełni realizuje się w Kościele lokalnym, zwłaszcza gromadzącym się na sprawowanie liturgii pod przewodnictwem biskupa tego Kościoła. Kościół ten jest w komunii z innymi Kościołami lokalnymi dzięki strukturom regionalnym, a z całym Kościołem dzięki tej samej wierze i sakramentom. Ponadto w wypowiedziach papieża zauważalne jest docenienie regionalnego wymiaru struktur Kościoła – Papież Franciszek podkreśla znaczenie konferencji episkopatu dla organizacji i nauczania. Dokumenty dialogu katolicko-prawosławnego ukazują prymat papieża w pierwszym tysiącleciu Kościoła w ramach Pentarchii i organizacji synodalnej, zwłaszcza soboru ekumenicznego. Również Franciszek zaznacza, że w pierwszym rzędzie jest on biskupem diecezji rzymskiej. Zwraca również uwagę na synodalność, która dotyczy całego Kościoła, a zwłaszcza wiernych świeckich, którzy dzięki Duchowi Świętemu posiadają dar sensus fidei oraz na kolegalność, czyli jedność biskupów w ramach synodów na różnych poziomach. Nauczanie i działanie papieża na rzecz synodalności i wzmocnienia Kościoła na poziomie lokalnym i regionalnym wychodzi naprzeciw postulatam tych teologów, którzy uważają, że III rozdział Konstytucji *Lumen gentium* nie został dotąd we właściwy sposób wprowadzony w życie”⁸.

3. Życie parafialne w kontekście synodalności – napotykanne trudności

Zdecydowana większość członków Kościoła – jak dostrzega Marek Fiałkowski – to „katolicy świeccy. Są oni często nazywani *olbrzymem*, niekiedy uśpionym, którego – idąc dalej za tym porównaniem – należy tak obudzić, aby wykorzystać jego potencjał na polu ewangelizacji. Nie mniej konieczne jest swoiste *budzenie* duchownych, aby potrafili dostrzec i docenić możliwości katolików świeckich, wykorzystując je zwłaszcza w ramach wzajemnej współpracy w parafii. Nie będzie przesadą stwierdzenie, że nadal istnieje pilna konieczność przezwyciężenia dualizmu: duchowny – świecki. Domaga się tego zarówno akcentowana w Kościele godność każdej osoby ludzkiej, która winna rodzić zaufanie i podmiotowe podejście, jak i cenne kompetencje katolików świeckich, co jest szczególnie ważne w coraz bardziej komplikującej się pluralistycznej rzeczywistości współczesnego świata. Nie bez znaczenia jest także odciążenie duchownych poprzez powierzenie katolikom świeckim takich spraw i zajęć, które mogą sami wykonać, dając tym samym osobom duchownym możliwość skupienia się na tym, co dla nich najważniejsze. Za argumentem tym przemawia także malejąca liczba duchownych w wielu częściach świata. Aktywność katolików świeckich i właściwe odczytywanie przez nich swojego miejsca w posłudze zbawczej Kościoła objawia także jego prawdziwy obraz jako Mistycznego Ciała Chrystusa – organizmu, w którym każdy ma swoje miejsce i zadanie, tworząc wspólnotę z Bogiem i pomiędzy sobą. Misterium Kościoła, będące rzeczywistością bosko-ludzką, powołaną do kontynuowania misji zbawczej Jezusa Chrystusa, jawi się wówczas w swoim właściwym wyrazie”⁹.

⁸ J. Bujak, *Nauczanie papieża Franciszka o synodalności w kontekście współczesnej refleksji teologicznej i ekumenicznej*, *Collectanea Theologica* 91/2021, s. 71. 51-76; zob. J.R. Villar, *La sinodalidad en la reflexión teológica actual. Synodality in Current Theological Thought*, *Ius canonicum* 58/2018, 69-82.

⁹ M. Fiałkowski, *Współpraca duchownych i świeckich w Kościele w kontekście procesu synodalnego*, *Studia Pastorale* 18/2022, s. 137. s. 136-147.

Papież Franciszek w adhortacji *Evangelii gaudium* podzielił się swoim marzeniem o Kościele, który nie boi się pobrudzić sobie rąk, wchodząc w rany ludzkości; o Kościele, który kroczy w słuchaniu oraz w służbie ubogim i żyjącym na peryferiach. Franciszek podkreśla, że ten dynamizm „wychodzenia” w kierunku braci, wraz z drogowskazem Słowa i ogniem miłości, urzeczywistnia pierwotny zamysł Ojca: „aby wszyscy stanowili jedno” (J 17,21). W swoim przesłaniu zawartym w encyklice *Fratelli tutti* papież wzywa nas do zaangażowania się w dzieło synodalne również razem z naszymi braćmi i siostrami z innych Kościołów, z wiernymi innych religii oraz z wszystkimi ludźmi dobrej woli. Chodzi o odważne wejście w powszechne braterstwo i miłość która wszystko i wszystkich – bez jakichkolwiek wyjątków – obejmuje¹⁰.

Ważny jest fakt, aby droga synodalna charakteryzowała się wzajemnym słuchaniem i akceptacją. Autentyczny dialog i prawdziwe spotkanie już same w sobie stanowią wartość, zanim jeszcze pojawią się konkretne rezultaty. List Kongregacji ds. Duchowieństwa skierowany do kapłanów udających się w drogę synodalną podkreśla, że w wielu wspólnotach nie brakuje przecież inicjatyw i potencjału, jednak zbyt często *poszczególne jednostki i grupy narażone są na ryzyko indywidualizmu i koncentracji na samych sobie. Tymczasem Jezus uczy, że po tym wszyscy poznają, że jesteście uczniami moimi, jeśli będziecie się wzajemnie miłowali* (J 13,35). Droga synodalna nie może prowadzić nas do zapatrzenia się w siebie, lecz ma nas pobudzać do wychodzenia naprzeciw wszystkim¹¹.

Najwyraźniejszym obszarem współpracy na parafii duchownych i świeckich jest współpraca w ramach ruchów, stowarzyszeń, grup i zespołów parafialnych. Duchowni powinni otaczać opieką takie grupy, które najczęściej gromadzą ludzi chętnych do współpracy w obrębie danej parafii. Wzajemna otwartość może służyć w umacnianiu więzi z parafią, otwierać nowe horyzonty pracy na rzecz parafii, a także uchronić przed niebezpieczeństwem zamknięcia i elitaryzmu. Zrzeszenia „kościelne we współczesnym pluralistycznym – jak zauważa Marek Fiałkowski – i anonimowym społeczeństwie są szkołą wiary i ewangelicznego nawrócenia, lekcją modlitwy i wprowadzenia do liturgii, a także szkołą wychowującą do odpowiedzialności za Kościół i świat. Można zatem potraktować je jako miejsce przygotowania ludzi świeckich i duchownych do podjęcia wzajemnej współpracy. W te działania dobrze wpisują się spotkania grup synodalnych, w ramach których dokonuje się słuchanie i rozeznawanie. Synodalne spotkania konsultacyjne mogą być organizowane przez różne grupy w parafii lub przez zebranie osób z różnych parafii. Także inne organizmy diecezjalne lub organizacje religijne i świeckie mogą współpracować w organizowaniu spotkań konsultacyjnych. Najlepiej, aby wśród uczestników znalazły się osoby z różnych wspólnot, o różnych doświadczeniach, kulturach, w różnym wieku i o różnych stylach życia. Doświadczenie pracy w takim zespole może służyć dalszym inicjatywom współpracy i dialogu w parafii, przełamując przyzwyczajenie do bierności i wzajemną nieufność”¹².

¹⁰ List Kongregacji ds. Duchowieństwa skierowany do kapłanów udających się w drogę synodalną, s. 2-3, <https://episkopat.pl/list-kongregacji-ds-duchowieństwa-do-kapłanów-udających-się-w-drogę-synodalną/>, dostęp: 28.11.2023.

¹¹ List Kongregacji ds. Duchowieństwa skierowany do kapłanów..., s. 2.

¹² M. Fiałkowski, *Współpraca duchownych i świeckich w Kościele ...*, s. 142; zob. M. Fiałkowski, *Małe grupy religijne środowiskiem ewangelizacji młodzieży*, *Warszawskie Studia Pastoralne* 9/2014, s. 213-228; B. Drożdż, *Zrzeszenia religijne miejscem urzeczywistniania się Kościoła*, w: *Teologia pastoralna*, red. R. Kamiński, t. 1: *Teologia pastoralna fundamentalna*, Lublin 2000, s. 159-171.

Trudność we współpracy duchownych ze świeckimi w kwestii wspólnot parafialnych stanowi także bierność i lenistwo samych świeckich. Wielu spośród nich ogranicza całą swoją aktywność „do wypełniania podstawowych obowiązków religijnych. Wiąże się to nie tylko z przyzwyczajeniem do bierności, ale często także z postawą krytykancką i roszczeniową wobec wspólnoty eklezjalnej, a zwłaszcza duchownych. Jeżeli już włączają się do współpracy, to często obawiają się manipulacji i przedmiotowego traktowania przez duchownych lub też opinii innych wierzących. Nierzadko też uwidacznia się brak przygotowania i formacji do podjęcia odpowiednich działań w Kościele. Warto przy tej okazji zauważyć, że Vademecum Synodu o synodalności przestrzega przed traktowaniem procesu synodalnego jako swego rodzaju parlamentu. Myli się wówczas synodalność z *walką polityczną*, w której jedna strona, aby rządzić, musi pokonać drugą” – zauważa Marek Fiałkowski.

Antagonizowanie ludzi czy sprzyjanie konfliktom, które zagrażają jedności i komunii Kościoła, jest przeciwne duchowi synodalności¹³. Ostrzeżenie to można odnieść do wszelkich form współpracy na gruncie duchownych i świeckich. W wyniku błędnych interpretacji i nadużyć świeccy zaczęli przejmować zadania duchownych w Kościele. Błędnie roszcząc sobie prawo do rzeczy zarezerwowanych duchownym. Należy zachować ten wyznaczony podział ról w Kościele i nie przekraczać owych granic w jedną, jak i drugą stronę.

Zakończenie

Zainicjowany przez Papieża Franciszka w nowej formule synod biskupów, obradujący pod hasłem: *Ku Kościołowi synodalnemu: komunია, uczestnictwo i misja*, stwarza dobrą okazję do podjęcia wspomnianych zadań. Proces synodalny jest okazją do otwarcia się, do spojrzenia na rzeczy z innych punktów widzenia i do wyjścia z misją na peryferie. Sprzyja to głębszej komunii, pełniejszemu uczestnictwu i bardziej owocnej misji wszystkich członków Kościoła, duchownych i świeckich. Nie możemy przy tej okazji zapominać o tym, co do tej pory zostało w temacie osiągnięte, bo grozi nam pokusa odrzucenia tego, co było i koncentracji tylko na tym, co ma być. Prawdziwa nowość czerpie ze starego, fałszywa nowość przekreśla historię i próbuje się od niej odłączyć. Bóg jest Bogiem przeszłości, teraźniejszości i przyszłości, a są tacy, którzy Boga upatrują tylko w przeszłości i to samo czynią z osobą ludzką, zapominając o tym, że każdy z nas, tak jak Kościół ma swoją przeszłość, teraźniejszość i przyszłość. Człowiek wierzący musi zrozumieć, że parafia jest wspólnotą wspólnot i na tyle prowadzi do otwartości na inne grupy w niej funkcjonujące, na ile my sami otworzymy serce na łaskę Boga, który pragnie nam to uzmysłowić.

Bibliografia

- Bujak J., *Nauczanie papieża Franciszka o synodalności w kontekście współczesnej refleksji teologicznej i ekumenicznej*, *Collectanea Theologica* 91/2021, s. 51-76.
- Drożdż B., *Zrzeszenia religijne miejscem urzeczywistniania się Kościoła*, w: *Teologia pastoralna*, red. R. Kamiński, t. 1: *Teologia pastoralna fundamentalna*, Lublin 2000, s. 159-171.
- Dutkiewicz G., *Wspólnota w refleksji Papieża Franciszka*, *Przegląd religioznawczy* 1/2022, s. 35-45.
- Fiałkowski M., *Małe grupy religijne środowiskiem ewangelizacji młodzieży*, *Warszawskie Studia Pastoralne* 9/2014, s. 213-228.
- Fiałkowski M., *Współpraca duchownych i świeckich w Kościele w kontekście procesu synodalnego*, *Studia Pastoralne* 18/2022, s. 136-147.

¹³ Międzynarodowa Komisja Teologiczna, *Synodalność w misji i życiu Kościoła*, Rzym 2018, nr 2, 4.

Franciszek, *Encyklika Fratelli tutti*, Wrocław 2022.

List Kongregacji ds. Duchowieństwa skierowany do kapłanów udających się w drogę synodalną, <https://episkopat.pl/list-kongregacji-ds-duchowieństwa-do-kapłanów-udających-się-w-drogę-synodalną/>, dostęp: 28.11.2023.

Międzynarodowa Komisja Teologiczna, *Synodalność w misji i życiu Kościoła*, Rzym 2018. Villar J. R., *La sinodalidad en la reflexión teológica actual. Synodality in Current Theological Thought*, *Ius canonicum* 58/2018, 69-82.

Wspólnoty parafialne w duchu synodalności papieża Franciszka

Streszczenie

Papież Franciszek stwierdził, iż trzeba usłyszeć głos całego Kościoła, co dzieje się w lokalnych parafiach oraz, co według poszczególnych osób powinniśmy zrobić, aby pomóc ulepszać diecezje, parafie i cały Kościół. W ten sposób można krótko charakteryzować proces synodalny. Słowo synod oznacza bowiem podróżowanie razem i polega na słuchaniu Ducha Świętego i siebie nawzajem, aby rozeznaczyć drogę, którą mamy wspólnie przemierzać. Tak ważne jest, aby z otwartym sercem na tę drogę wejść i nią kroczyć. Niniejszy artykuł podejmuje próbę ukazania, jakie światło na parafię rzuca synod i co należy przewartościować, aby wspólnoty parafialne mogły na nowo ożyć i stać się żywymi członkami parafii, jako wspólnota wspólnot. Dziś człowiek coraz częściej potrzebuje wsparcia podczas rozwoju swojej relacji z Bogiem, a wspólnoty parafialne mogą w bardzo dobry sposób wpisać się w tę potrzebę i ją zaspokoić. Wspólnota parafialna powinna w dzisiejszych czasach stanowić alternatywę w życiu człowieka wierzącego i zachęcać do udziału w niej zamiast w tym szerokim wachlarzu innych zainteresowań współczesnego świata.

Słowa klucze: Papież Franciszek, synod, synodalność, parafia, wspólnota, odnowa, znaki czasu, Kościół.

Mikołaj Kozyra

Synodalność we wspólnotach parafialnych w nauczaniu Papieża Franciszka

Synodality in parish communities in the teaching of Pope Francis

Summary

The article analyzes the concept of synodality in the doctrine of Pope Francis, focusing on its implications for parish structures. Synodality, understood as a process of collective listening and decision-making, is a key element of the renewal and revitalization of parish communities. Pope Francis promotes a model of the Church in which clergy and laity interact, leading to a more inclusive decision-making process. Synodality is not an end in itself, but a tool for building communion and mission. The future of the parish depends on our ability to transform these ideas into concrete actions. In his teachings, Francis emphasizes three principles that briefly explain the understanding of synodality: the interdependence of the Church and the entire body of the faithful, listening from ecclesial perspective and the recognition of synodality as a constitutive dimension of the Church. Despite the challenges, this process has the potential to transform the parish life. By promoting shared responsibility and participation, synodality can help communities become more open to the Holy Spirit and evangelization.